

SMITTSKYDDSENHETEN/VÅRDHYGIEN

MRSA

Information till patienter,
smittbärare och närstående

 VÄSTERBOTTENS
LÄNS LANDSTING

Du (eller en närstående) har blivit smittad med MRSA.

Vem kan du/ni fråga eller få hjälp av?

Många frågor dyker upp när man får beskedet att man är bärare av MRSA. I denna broschyr får du några svar och dessutom tips om vem du kan vända dig till om du har fler frågor. I första hand vänder du dig till din behandlande läkare.

Övriga informationsgivare kan vara Infektionsmottagningen i Umeå, Smittskyddsenheten eller Vårdhygien. MRSA-bärare kan få ett särskilt informationskort som man kan visa vid kontakt med sjukvården.

Vad är MRSA?

MRSA (Meticillinresistent *Staphylococcus aureus*) är inte en sjukdom utan en bakterie. MRSA är inte någon ny bakterie utan en variant av *Staphylococcus aureus*. Meticillin står för en grupp vanliga antibiotika och ”resistent” innebär att bakterierna är motståndskraftiga mot denna antibiotikagrupp.

Vad är *Staphylococcus aureus*?

Staphylococcus aureus, även kallade gula stafylokocker, är bakterier som förekommer normalt i näsan hos ungefär var tredje person. En del (5–10 procent) har också *S. aureus* på andra ställen av kroppen (t.ex. i armhåla eller ljumske). Det är alltså en vanlig, oftast harmlös, bakterie som tillhör vår normala bakterieflora.

Bakterien ”trivs” speciellt bra när huden är skadad eller där det finns ett främmande föremål, som t.ex. urinkateter eller sond. I regel märker man inte av att bakterien finns där, men ibland kan den orsaka infektion och då oftast sår- eller urinvägsinfektion.

Vad är skillnaden mellan vanliga *S. aureus* och MRSA?

Skillnaden mellan vanliga *S. aureus* och MRSA är att MRSA är resistent (motståndskraftig) mot de antibiotika som oftast används för att behandla infektioner orsakade av stafylokocker.

Man kan bära MRSA i näsan eller på huden precis som vanliga *S. aureus* utan att märka detta. Har man inga besvär ska man oftast inte ha någon antibiotikabehandling för att få bort bakterierna. MRSA är inte farligare än andra stafylokocker, men kan precis som andra stafylokocker orsaka sårinfektioner, bölder eller i sällsynta fall allvarligare infektioner.

Vad är problemet med MRSA?

Problemet med MRSA är att man inte kan använda vanliga ”stafylokok-antibiotika” för att bota infektionen. Det gör att behandlingen kan bli mer komplicerad. De behandlingsalternativ som finns ger oftare biverkningar och är dyrare.

Hur blir man smittad?

Erfarenheten visar att både vanliga gula stafylokocker och MRSA-bakterier sprids särskilt lätt inom vården (på sjukhus, sjukhem, äldreboenden, vårdmottagningar etc.). Detta beror på att personer som är bärare av stafylokocker oftare finns i dessa miljöer.

Smittspridning sker oftast via vårdpersonalens händer och kläder, men kan också ske vid direktkontakt mellan de vårdade. Risken för MRSA-smitta inom sjukvården är större i andra länder. Om man fått sjukvård utomlands ska man därför alltid uppge detta om man inom sex månader efter hemkomsten skulle behöva vård i Sverige, så att odlingsprov kan tas. Det är viktigt att komma ihåg att smittspridning även kan förekomma inom svenska vårdenheter och ute i samhället i övrigt.

Vem riskerar att smittas av MRSA?

Särskilt stor risk att bli smittad har personer med någon s.k. ”riskfaktor”, t.ex. sår, eksem eller kateter samt de som har nedsatt immunförsvar på grund av sjukdom eller medicinering.

Hur kan man undvika spridning av MRSA inom vården?

Vårdpersonal ska bära skyddande kläder och desinfektera (sprit-tvätta) händerna före och efter kroppskontakt med alla patienter/vårdtagare. I vissa situationer ska de använda handskar och plastförkläde av engångstyp. Som en extra säkerhetsåtgärd ska den som har MRSA vårdas på enkelrum.

Hur ska du göra för att inte smitta andra personer?

Om du har MRSA-bakterier är det viktigt att du tvättar händerna efter de situationer, då du kan ha fått bakterierna på dina händer. MRSA smittar normalt inte vid ”sociala” kontakter – t.ex. när du träffar personer, tar i hand eller ger en kram – och därför kan du i stort sett leva som vanligt. Om du inte har MRSA i sår, hudförändring eller urin kan du som vanligt duscha,

bada i badkar samt bada på allmänna bad både inomhus och utomhus, precis som du brukar göra. Använd egen handduk och flytande tvål.

Bad/dusch- och toalettutrymmen behöver inte rengöras på något annorlunda sätt, än vad som är brukligt. Använd vanligt rengöringsmedel. Tvätt av kläder, handdukar, sänglinne sker vid minst 60° C. Kläder tvättas vid den högsta temperatur som plagget tål.

Om du har MRSA i sår är det dessutom viktigt att såret är omgärdat och att du alltid tvättar händerna noggrant efter att du berört sårområdet. Det är olämpligt att du badar på allmänna bad (inklusive bastu/solarium). Duscha gärna istället för att bada i badkar.

Om du har MRSA i urinen och har urinkateter är det även viktigt att tvätta händerna efter byte av kateterpåse etc. Det är olämpligt att du badar på allmänna bad (inklusive bastu/solarium). Duscha gärna istället för att bada i badkar.

Kan man duscha i skola/idrottshall?

Ja, om du inte bär MRSA i sår eller hudförändring. Använd egen handduk och flytande tvål.

Hur ska du göra då du söker vård/ behandling eller om du ska flytta till ett äldreboende eller sjukhem?

Det viktigt att du talar om att du är bärare av MRSA. Detta för att du ska få bästa möjliga vård, samtidigt som man kan minimera risken för en eventuell spridning av MRSA-bakterierna. Detta gäller vid all vård/ behandling på t.ex. hälsocentral/sjukhus av läkare, sjuksköterska, sjukgymnast, arbetsterapeut, fotvårds-specialist eller hos tandvården. Om du har svårt att förklara kan du visa ditt informationskort.

Kan du ta emot besök hemma och på sjukhuset?

Det finns inga hinder för att ta emot besök eller att träffa andra personer i deras hem eller på andra ställen.

Vilken behandling kan du få?

Är du bärare av MRSA, t.ex. i sår, urin eller i näsan, utan att ha en symtomgivande infektion behövs i regel ingen antibiotika-behandling. Din läkare avgör detta och informerar dig. Om MRSA-bakterien skulle ge upphov till en infektion som kräver behandling finns alternativa antibiotika. Din läkare väljer lämpligt preparat och avgör hur länge du behöver behandlas.

Bärarskap av MRSA får inte försena eller förhindra din övriga vård, undersökning eller behandling.

Kan du bli av med MRSA?

Om du inte har någon riskfaktor har du stor chans att, efter upprepade kontrollodlingar, bli smittfriförklarad.

Om du har MRSA och dessutom sår, eksem, urinkateter eller något annat främmande föremål genom huden är det svårt att bli av med MRSA så länge någon av dessa ”riskfaktorer” finns kvar.

Den behandling du får ska syfta till att t.ex. läka hudförändringarna eller se till att du inte behöver ha kateter eller andra främmande föremål genom huden. När riskfaktorerna är borta kan nya odlingsprov tas. Om upprepade odlingar inte kan påvisa MRSA finns möjligheten att du kan förklaras smittfri, dvs. att MRSA-bakterierna är försvunna.

Kan MRSA komma tillbaka?

Ja. Tyvärr finns det risk att MRSA-bakterierna kan komma tillbaka. Detta kan inträffa om du t.ex. får ett nytt sår eller ny kateter, om du behandlas med antibiotika eller på nytt smittas av MRSA. Därför bör du vid nya sår/bölder och vid insättning av kateter eller sond alltid berätta att du tidigare haft MRSA, så att nya odlingar kan tas.

Är det något annat den närstående ska tänka på?

Deltar närstående i vården av anhörig med MRSA är det viktigt att de noggrant tvättar händerna efter närkontakt med den anhörige, dess kläder eller dennes sängkläder. Närstående eller andra personer som har sår, eksem eller andra hudförändringar ska helst inte utföra sårvård eller byte av kateterpåse. Risken att smittan överförs är större vid dessa arbetsmoment. Kontakta den behandlande läkaren om ni har ytterligare frågor om hur risken för smittspridning kan minskas.

Om närstående till en MRSA-bärare arbetar inom vården bör de också kontakta den behandlande läkaren för råd och eventuell provtagning. Om en person, som bor i samma hushåll som en MRSA-bärare, själv behöver söka sjukvård är det viktigt att den personen berättar att det finns MRSA i omgivningen.

Vill du läsa mer?

www.smittskyddsinstitutet.se – klicka på Sjukdomar – MRSA

www.vardhandboken.se – skriv MRSA i sökrutan

www.vll.se – Välj Vård och hälsa, välj sedan Vårdhygien vid Klinik/mottagning och läs under Hygienrutiner/PM

www.1177.se (Sjukvårdsrådgivningen) – skriv MRSA i sökrutan

För Västerbotten anpassad version av MRSA-information, ursprungligen framtagen av Smittskyddsenheten i Stockholm, december 2004. Reviderad i februari 2011.

**Vårdhygien och Smittskyddsenheten
i Västerbottens läns landsting**

Produktion: Landstingets informationsstab • Foto: Jan Lindmark
Tryck: Tryckeri City • Umeå 2011
Om du vill beställa ytterligare exemplar av broschyren
ring 090-785 13 68 eller e-posta till smittskydd@vll.se

Personerna på omslagsbilden har inget samband med textens innehåll.